

ਏ. ਐਲ. ਬਾਹਰੀ, ਜੇ.

ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ,

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ,-ਜਵਾਬਦਾਰਾ।

1989 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 89 - ਡੀ. ਬੀ.

17 ਮਾਰਚ, 1992

ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860— ਐੱਸ. 34, 300, 302— ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਭਾਗੀਦਾਰ ਪੇਟਿੰਗ — ਆਰ. 34— ਦੀ ਵਰਤੋਂ — ਇਰਾਦੇ—ਦਾ ਮਹੱਤਵ — ਲੜਾਈ ਦਾ ਅਚਾਨਕ ਭੜਕਣਾ — ਇਕ ਝਟਕਾ ਦੇਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ — ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਵਾਰਦਾਤ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਹ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੜਕਾਹਟ ਦੇ ਉਸ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜੇਕਰ ਹਲਚਲ ਸੁਣ ਕੇ ਖੁਦ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਗੰਡਾਸੀ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋ ਕੇ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਿਆ ਅਤੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਦੇਖ ਕੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਤਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਸੀ ਜਾਂ ਹਮਲਾਵਰਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕੋ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਇਰਾਦੇ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਐਸ. 34 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਹੋਣਗੇ।

(ਪੰਨਾ 37)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਨੋਰਥ ਦਾ ਸਬੂਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਗੈਰ-ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਗੈਰ-ਸਬੂਤ ਹੋਣਾ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਹਮਲਾਵਰ ਸਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ।

(ਪਰਾ 35)

ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਚਾਨਕ ਝਗੜਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ। ਅਚਨਚੇਤ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਜਨੂੰਨ ਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਸ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਅਪਵਾਦ 4 ਤੋਂ ਐਸ. 300 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਇਹ ਕਤਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੁਰਮ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ III ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ 41)

(ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ 1. ਐੱਸ. ਟਿਵਾਣਾ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਬੀ. ਐੱਸ. ਨਹਿਰਾ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 8 ਮਈ, 1991 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪਰ ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵੱਖਰੀ ਰਾਏ ਦੇ ਕਾਰਨ। ਬੈਂਚ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਏ.ਐਲ. ਬਾਹਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਡ ਆਫ ਸੀਆਰਐਲ ਦੇ 392 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੋਧਾਂ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। 1992 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਬਾਰੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ)।

ਸ਼੍ਰੀ ਐਨ ਕੇ ਜੈਨ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਸਿਰਸਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 6 ਫਰਵਰੀ, 1989 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਪੀਲ।

ਚਾਰਜ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ:

ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ 5-5 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। 500 ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਡਿਫਾਲਟਰ ਨੂੰ ਇਕ ਸਾਲ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਦੋਵੇਂ ਉਪ- - ਧਾਰਕ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲਣਗੀਆਂ।

ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੇਸ ਨੰ .

16 ਮਈ, 1988 ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੰ .

22 ਅਕਤੂਬਰ, 1987 ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 126। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 302/326/ਰੀਓਡ ਦੇ ਤਹਿਤ । PS ਏਲਨਾਬਾਦ

ਪਹਿਲਾਂ: ਏ.ਐਲ. ਬਾਹਰੀ, ਜੇ.ਐਸ.ਐਸ.ਰੰਧਾਵਾ ਦੇ ਨਾਲ ਵਕੀਲ ਕੇ.ਐਸ. ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸਨ।

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਤਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ

ਆਈਐਸ ਟਿਵਾਣਾ ਅਤੇ ਬੀਐਸ ਨੇਹਰਾ, ਜੇ.ਜੇ.

ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਕੇ.ਐਸ. ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਦੂਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਆਰ.ਕੇ.ਗੁਪਤਾ, ਏ.ਏ.ਜੀ. ਹਰਿਆਣਾ, ਬੀ.ਐਸ. ਰੰਧਾਵਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ
ਹਨ।

ਨਿਰਣਾ

ਬੀ.ਐਸ.ਨੇਹਰਾ, ਜੇ.

ਇਹ ਅਪੀਲ ਸ੍ਰੀ ਐਨ ਕੇ ਜੈਨ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਸਿਰਸਾ ਦੇ 6 ਫਰਵਰੀ, 1989 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ: 1, ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ, ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 326 ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 326 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਕੋਡ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅਤੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮ ਲਈ 500 ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਹੋਰ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 326 ਅਧੀਨ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਣ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ ਰੁ. 500 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(2) ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਆਹ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮੇ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ, ਹਰਜੋਧ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਖੰਘਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੀੜੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨਰਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਧਿਰ) ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਰੀਜ਼ਸ਼ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ। 21 ਅਕਤੂਬਰ 1987 ਨੂੰ ਰਾਤ 9 ਜਾਂ 9.30 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਭਰਾ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਮੁਲਜ਼ਮ ਉਸ ਨੂੰ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਟੂਟੀ ਕੋਲ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਇੱਕ ਲਲਕਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਆਉਣ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਏਗਾ ਅਤੇ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਗੰਡਾਸਾ ਮਾਰਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਜਦੋਂ

ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਅੱਗੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਗੰਡਾਸਾ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਜ਼ਮ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਹਰਜੋਧ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਚਾਅ 'ਚ ਆ ਕੇ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਗਵਾਹ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਭੱਜਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਸਿਰਸਾ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਗਈ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਜ਼ਖਮੀ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਹਸਪਤਾਲ ਰੋਹਤਕ ਰੈਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਦੀ ਤਾਬ ਨਾ ਝੱਲਦਿਆਂ ਦਮ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਸਿਰਸਾ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(3) ਤਫਤੀਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਇਕ-ਇਕ ਗੰਡਾਸਾ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੰਡਾਸੇ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਜੋ ਕਿ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਕੈਮੀਕਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਪਰੀਖਿਅਕ. ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(4) ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਵਿੱਚ PW6 ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ, ?W7 ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਅਤੇ PW11 ਹਰਜੋਧ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਅੱਖੀਂ ਡਿੱਠੇ ਗਵਾਹ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਰਾਤ 9 ਜਾਂ 9.30 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਾਪਰੀ ਜਦੋਂ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਮਾਮੇ ਦੇ ਘਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਗੰਡਾਸਾ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹਰਜੋਧ ਸਿੰਘ ਵੀ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਖੇਤਾਂ ਵਾਲੇ ਪਾਸਿਓਂ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ 'ਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਗੰਡਾਸੇ ਦਾ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਗੰਡਾਸੇ ਦੀ ਵਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੰਡਾਸਾ ਮਾਰਿਆ ਜੋ ਕੱਟ ਗਿਆ। ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪੈਰ ਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਉਂਗਲੀ। ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੰਡਾਸੇ ਨਾਲ ਲਾਠੀਆਂ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹਰਜੋਧ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ। ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿਰਸਾ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਹਸਪਤਾਲ ਰੋਹਤਕ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪੁਲਿਸ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ

ਥਾਂ ਦਿਖਾਈ।

(5) ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.8 ਨਾਜ਼ਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗੰਡਾਸਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.1 ਡਾ. ਜੀ.ਕੇ. ਕਟਾਰੀਆ ਨੇ 22 ਅਕਤੂਬਰ, 1987 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 12.30 ਵਜੇ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕੋਟੇ ਹੋਏ, ਦੋ ਚੀਥੜੇ, ਇੱਕ ਸੱਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੱਟ ਅਤੇ 7 ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਿਲੇ। ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖਮ ਸੀ, ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਘਬਰਾਹਟ ਅਤੇ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੇ ਜ਼ਖਮ ਸਨ। ਡਾ: ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਯੂ 2) ਨੇ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਐਕਸ-ਰੇ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੱਜੇ ਪੈਰ ਦੇ ਤੀਜੇ ਪੈਰ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੀ ਮੂਹਰਲੀ ਹੱਡੀ ਅਤੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਫਾਲੈਕਸ ਦੇ ਫਰੈਕਚਰ ਪਾਏ ਗਏ। ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਐਕਸ-ਰੇ 'ਤੇ ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਫਰੈਕਚਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। 10 ਡਾ. ਜੇ.ਐਸ. ਛਿੱਪਾ ਨੇ 22 ਅਕਤੂਬਰ, 1987 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 12.25 ਵਜੇ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਚੀਰਾ ਵਾਲਾ ਜ਼ਖਮ ਮਿਲਿਆ। ਮੱਧ-ਰੇਖਾ ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਖੋਪੜੀ ਦਾ, ਜੋ ਛੇ ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰੀਬ ਛੇ ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੋ ਚੀਰੇ ਹੋਏ ਜ਼ਖਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਘਬਰਾਹਟ ਵੀ ਮਿਲੀ। ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਲਈ ਰੈਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਕਾਲਜ ਹਸਪਤਾਲ ਰੋਹਤਕ ਵੱਲੋਂ ਡਾ.ਅਜੈ ਗੁਪਤਾ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.12 ਡਾ.ਓ.ਪੀ.ਧਨੀਆ, ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ, ਮਾਡਲ ਟਾਊਨ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ, ਰੋਹਤਕ ਨੇ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਖੋਪੜੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਟਾਂਕੇ ਵਾਲਾ ਜ਼ਖਮ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸੱਟ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਤ ਸਿਰ ਦੀ ਸੱਟ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ।

(6) ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਣਿਤ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ PW3 ਇੰਦਰਜੀਤ, ਡਰਾਫਟਸਮੈਨ, ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੇ ਸਕੇਲ ਕੀਤੀ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ, PW4 ਹੈਂਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਗਣੇਸ਼ ਦੱਤ, ਜਿਸ ਨੇ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਰੁੱਕਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 22 ਅਕਤੂਬਰ, 1987 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਿਆ; PW5 ਰੋਹਤਾਸ਼ ਕਾਨ ਜੰਗ, ਜਿਸਨੇ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ PG/3 ਦੀ ਸਹੂ ਚੁੱਕੀ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਇਲਾਕਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪੀ ਸੀ, PW9 ਰਾਮ ਸਰੂਪ, ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੁੱਕਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਸਿਰਸਾ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.13 ਯਾਦ ਰਾਮ, ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਜਿਸ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ 22 ਅਕਤੂਬਰ, 1987 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 4 ਜਾਂ 5 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਸੁਨੇਹਾ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸਨੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਤੋਂ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਣਵਿੱਟ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। .

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਕੋਲੋਂ ਗੰਡਾਸਾ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਰਸਮੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ, ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ, ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ, ਮਧੂਬਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ।

(7) ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਕਾਰਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਆਈ. ਨਿੱਕਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰੋਂ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਛੱਤਰ ਨੇ ਰੋਕਿਆ, ਜੋ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਲਾਠੀ ਅਤੇ ਗੜ੍ਹਦਾਸਾ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਨ; ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਉਥੇ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ DI, D2 ਅਤੇ D3 ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

(8) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਵਿਕਲਪਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਤੋਂ ਅਪਵਾਦ IV ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਤਲ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਅਚਨਚੇਤ ਝਗੜੇ ਦੇ ਜਨੂੰਨ ਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਚਿਤ ਲਾਭ ਉਠਾਏ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੀਮੇਡੀਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੇਰਹਿਮ ਜਾਂ ਅਸਾਧਾਰਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ. ਉਕਤ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਧਿਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਹਮਲਾਵਰ ਸੀ।

(9) ਦੋ-ਪੱਖੀ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚ 0 ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਹਮਲਾਵਰ ਸਨ, ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤਾ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਆਉਟ ਸੈੱਟ 'ਤੇ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 24 ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰੋਂ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਚਾਚਾ) ਸਾਬਕਾ (ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ) ਨੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਇਆ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਡਾਂਗ ਅਤੇ ਗੰਡਾਸੇ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮੁਤਫਾ ਸਿੰਘ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਚੁੰਗਲ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਪਾਰਟੀ, ਉਸ (ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ) ਨੂੰ ਵੀ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਝੜਪ ਵਿੱਚ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਇਸ ਬਿਆਨ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਹਿੱਸਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ com ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਦੀ PE ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ, ਘਟਨਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਹੋਇਆ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਪਰਛਾਵੇਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ, ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ PE ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵੀ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ (ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ!) ਘਰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਕਸਦ ਲਈ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਆਏ ਸਨ।

(10) ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਦੋਸ਼ੀ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਫੇਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ PW6 ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਜੁਰਮ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.8 ਨਾਜ਼ਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚਾਚਾ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਆਉਣਾ-ਜਾਣਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਲਈ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਉਸ ਦਿਨ ਰਾਤ 9 ਵਜੇ ਗੰਡਾਸਾ ਵਰਗੇ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋ ਕੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਸਥਿਤ ਹਨ। ਗਵਾਹੀ; ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਭਰਾ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.6 ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ (ਮ੍ਰਿਤਕ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ) ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰੋਂ ਮਸ ਟਾਰਡ ਆਇਲ ਅਤੇ ਇੰਜਨ ਆਇਲ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਕੇ ਘਰ ਪਰਤ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਦੇ ਘਰ, ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਗੰਡਾਸਾ ਫੜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ (ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ) ਨੂੰ ਉਲਟ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਲਲਕਾਰ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਵੀ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਸਰ੍ਹੋਂ ਅਤੇ ਇੰਜਣ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਘਰ ਪਰਤ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਧਿਰ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.11 ਹਰਜੋਧ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਸੰਸਕਰਣ ਦਾ ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਰਹਿਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਗਮ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ

ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇਕੋ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਾਸੂਮ ਕਾਰਨ ਦੇ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ - ਕੁਦਰਤੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(11) ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਬਾਰੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.11 ਮ੍ਰਿਤਕ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਰਾ ਹਰਜੋਧ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਯੂ 7) ਤੋਂ ਗੰਡਾਸਾ ਲੈ ਕੇ ਹਰੇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਕੀਤੇ, ਜੋ ਕਿ 62 ਸਾਲ ਦਾ ਬਜ਼ੁਰਗ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਭਜਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਗੰਡਾਸਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਖੇਤਾਂ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ।

(12) ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 6 ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ 5 ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਛੇਵਾਂ ਜ਼ਖਮ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਸਾਧਾਰਨ ਸਨ। ਇਹ ਸੱਟਾਂ ਸਖਤ ਸੜ੍ਹਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਗੜ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.1 ਡਾ. ਜੀ.ਕੇ. ਕਟਾਰੀਆ ਦੁਆਰਾ ਜਿਹੜਾ ਵਿਚ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਗੈਰ-ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ (ਦੋ ਬਾਹਾਂ) 'ਤੇ ਦੋ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਹਨ। 65 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.11 ਹਰਜੋਧ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ! ਦੋ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਉਹ ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਹਨ - ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਮਾਮੂਲੀ ਸੱਟਾਂ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਨਾਲ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਸਨ। -ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸੇ, ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰਨਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਝਗੜਾ ਉਠਾ ਲੈਂਦੀ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਨੂੰ ਜਿੰਨੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗ ਜਾਣੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਹਮਲਾਵਰ ਸੀ।

(13) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਦੁਪਹਿਰ 11 ਵਜੇ ਹਸਪਤਾਲ ਗਏ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਨੂੰ ਬੀਤੀ ਰਾਤ 21/22 ਅਕਤੂਬਰ, 1987 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 12.25 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਸਿਰਸਾ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਘਟਨਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ PW10 ਦੁਆਰਾ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਡਾ ਜੇ ਐਸ ਛਿੱਪਾ। ਉਸ ਨੇ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਖੋਪੜੀ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਡੂੰਘੇ ਜ਼ਖਮ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਦੋ ਚੀਰੇ ਹੋਏ ਜ਼ਖਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਘਬਰਾਹਟ ਪਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਸੱਟਾਂ ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੰਭੀਰ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.ਹਰਜੋਧ ਸਿੰਘ

ਮ੍ਰਿਤਕ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ, ਜਿਸ ਨੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਸੀ, ਦਾ ਕੋਈ ਝੂਠਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਸੀ। ਸੰਸਕਰਣ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਹੀ ਸਹਿ ਲਿਆ ਸੀ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.10 ਡਾ. ਜੇ.ਐਸ. ਛਿੰਪਾ ਵੱਲੋਂ ਹਰਜੋਧ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੋ ਜ਼ਖਮੀ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹਰਜੋਧ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਝੂਠਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

(14) ਤਸੱਦਦ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਇਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਹਮਲਾਵਰ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸੱਟਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੰਭੀਰ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਘਟਨਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਪਰੀ ਹੁੰਦੀ। ਪਾਰਟੀ 3 ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਅਟੱਲ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਇਹ ਬਿਊਰੀ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਹਨ, ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਿੱਟਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਸਲ ਵਿਚ ਹਮਲਾਵਰ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਲਪਕ ਸਪੁਰਦਗੀ ਕਿ ਉਹ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਤੋਂ ਅਪਵਾਦ IV ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ, ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਚਾਨਕ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ, ਗਰਮ ਜੋਸ਼ ਵਿੱਚ, ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ ਸਮਝੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। , ਅਚਾਨਕ ਝਗੜੇ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਵਜ੍ਹਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਏ ਜਾਂ ਬੇਰਹਿਮ ਜਾਂ ਅਸਾਧਾਰਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕੁੱਟਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਇਹ ਅਚਾਨਕ ਲੜਾਈ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੀ ਘਰੇਲੂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਪਟਾ ਕੇ ਘਰ ਪਰਤ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਅਚਾਨਕ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ ਸੀ; ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਤਿਆਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾਵਰ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦੂਜੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(15) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਨਿਰਣਾ

ਆਈ.ਐਸ ਟਿਵਾਣਾ, ਜੇ.

(16) ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ , ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟ ਨੋਟ ਲਿਖਣਾ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, "ਕਿਹੜਾ ਦੋ ਧਿਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਹਮਲਾਵਰ ਸੀ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਅਧੀਨ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 24 ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਹੈ :-

“ਮੈਂ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰੋਂ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਜਦੋਂ- ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਡਾਂਗ ਨਾਲ ਲੈਸ ਅਤੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਗੰਡਾਸਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਰੌਲਾ ਪਾਉਣ 'ਤੇ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦੋਸ਼ੀ ਗੰਡਾਸਾ ਲੈ ਕੇ ਉਥੇ ਆਇਆ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੱਥੋਪਾਈ 'ਚ ਵੀ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ।

ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ "ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਦੇ ਚੁੰਗਲ ਵਿੱਚੋਂ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ" ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਸਟੈਟ ਲਿਆ।

(17) ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਸਬੂਤ ਮੰਗ ਕੇ ਇਸ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਅਖੌਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਇਸਤਰਾਸਾ ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਸਲ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਕ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੇ ਇਰਾਦੇ, ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਪਾਸੇ.

(18) ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-6 ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮੰਤਵ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

“ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਬੰਧ ਸੁਖਾਵੇਂ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਮਾਮੇ ਦੇ ਘਰ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਲਲਕਾਰੇ ਮਾਰਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਮਾਮੇ ਦੇ ਘਰ ਨਾ ਵੜਨ ਅਤੇ ਲਲਕਾਰੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਕਹਿਣ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਪੰਚ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਗੁੱਸਾ ਰੱਖਿਆ।”

ਇਹ ਬਿਆਨ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਨੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮਾਮੇ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਨਾਜ਼ਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਦੱਸ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, PW-8 ਵਜੋਂ ਨਾਜ਼ਰ ਸਿੰਘ ਇਸ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੁਠਲਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਜਦੋਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ “ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਛੇੜਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਕਿ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰਨ ਸਮੇਂ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਮੁਦੱਈ ਨੇ ਕੋਈ ਲਲਕਾਰ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਵੇਗਾ। ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ PW-11 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ PW-6 ਦਾ ਭਰਾ। ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ-11 ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ 1 ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲਲਕਾਰਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਬਕ ਸਿਖਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-6 ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿਰੂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ “ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਪੀ.ਐਚ. ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅੰਦਰ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਮੇਰੇ ਮਾਮੇ ਦੇ ਘਰ ਇੱਕ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹਾਲਤ, ਕਿ ਉਹ ਉੱਥੇ ਲਲਕਾਰੇ ਪਾਉਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਮਾਮੇ ਦੇ ਘਰ ਨਾ ਆਉਣ ਲਈ ਕਹੇ। ਮੈਂ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਪੰਚ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਬਦਸਲੂਕੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਸ ਦੀ ਰੀਜਿਸਟਰ ਰੱਖੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਜਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 6 ਅਤੇ 11 ਨੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਰਾਜ਼ਗੀ ਜਤਾਈ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਮੇ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਜਤਾਈ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਜਾਂ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕੋਈ ਮੰਦਭਾਵਨਾ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਮੁਦੱਈ - ਧਿਰ ਨੂੰ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਦੱਈ ਧਿਰ ਕੋਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ, ਯਾਨੀ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਅਤੇ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

(19) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ। ਪੁਆਇੰਟ ਮਾਰਕ ਟੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ PW-3 ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ PE ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਇੰਦਰਜੀਤ ਡਰਾਫਟਸਮੈਨ ਇਸ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੁਆਇੰਟ ਮਾਰਕ 1 ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ, ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਪੀਡਬਲਯੂ-6, ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਪੀਡਬਲਯੂ-11 ਅਤੇ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਸ ਗਵਾਹ (ਪੀਡਬਲਯੂ-3) ਦੇ ਸਬੂਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ, ਭਾਵ ਬਿੰਦੂ ਮਾਰਕ 1' ਅਤੇ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਗੇਟ ਵਿਚਕਾਰ ਦੂਰੀ 140 ਫੁੱਟ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-11 ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਗੇਟ ਵੀ ਇਸ ਥਾਂ ਤੋਂ 128 ਫੁੱਟ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.ਜ਼ ਦੇ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾਮੇ ਦਾ ਘਰ, ਜਿਸ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ, ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ 188 ਫੁੱਟ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਹ ਘਰ ਪੂਰਬੀ ਪਾਸੇ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-3 ਦੇ ਸਬੂਤ ਅਨੁਸਾਰ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਘਰ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਸਿਰਫ 64 ਫੁੱਟ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਬਿੰਦੂ ਮਾਰਕ '1'। ਘਟਨਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, PW-3 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, PWs 6 ਅਤੇ 11 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਲਲਕਾਰਾ ਮਾਰਿਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਾਣੀ ਦੀ ਟੂਟੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ 2 ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸੀ। ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ PW-11 ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਉਦੋਂ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਪਾਣੀ ਦੀ ਟੂਟੀ ਤੋਂ 1-1 ਕਰਮ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਚੋਸ਼ੀ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਪਾਣੀ ਦੀ ਟੂਟੀ ਤੋਂ 1-2 ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸੀ। . ਆਪਣੇ ਇਮਤਿਹਾਨ-ਇਨ-ਚੀਫ ਵਿਚ ਵੀ, ਉਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ “ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਕੋਲ ਪਾਣੀ ਦੀ ਟੂਟੀ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਸੀਟੈਪ ਨੂੰ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ PE ਵਿੱਚ ਬਿੰਦੂ '7' ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿੰਦੂ ਮਾਰਕ ਟੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ। ਇਹ ਸਬੂਤ, ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਧ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਦੇ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਤਕ, ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ PW-6, ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ PW-11, ਜੋ ਕਿ ਹੋਰ ਹਨ। ਭਰਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇਸ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੀਡਬਲਯੂਜ਼ 6 ਅਤੇ 11 ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ ਲੰਘਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਕਾਫ਼ੀ ਦੂਰੀ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਇਹ ਪੱਖ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰੋਂ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸਰ੍ਹੋਂ ਦੇ ਤੇਲ ਅਤੇ ਇੰਜਣ ਦੇ ਤੇਲ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਗਿਆ ਸੀ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 6 ਅਤੇ 11 ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ

ਦੇ ਘਰੋਂ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪੱਖ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ (ਸਾਬਕਾ 9-00 ਵਜੇ) ਸ. ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਨਹਿਤਰ ਸਿੰਘ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਡਾਂਗ ਅਤੇ ਗੰਡਾਸੇ ਨਾਲ ਲੈਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਜੋ ਬਹੁਤ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਸ ਸਮੇਂ, ਇਹਨਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮਰਦਾਂ ਵਾਂਗ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਂ 1 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(20) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਵੇਰਵੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

(21) ਮ੍ਰਿਤਕ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੱਟ ਸੀ ਜੋ ਜਾਨਲੇਵਾ ਸਾਬਤ ਹੋਈ। ਇਸ ਦੇ ਮਾਪ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਨ: -

- (1) ਖੋਪੜੀ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ .5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਸਰਜਰੀ ਨਾਲ ਟਾਂਕੇ ਕੀਤੇ ਜ਼ਖਮ (9 ਟਾਂਕੇ) ਖੱਬੀ ਅੱਖ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੋਂ 9 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਉੱਚੇ ਅਤੇ ਮੱਧ-ਲਾਈਨ ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ 2.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।"

ਡਾ. ਜੇ.ਐਸ. ਛਿੱਪਾ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-10 ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਹਿਤਰ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-6 ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਉੱਪਰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ:-

- (2) ਖੋਪੜੀ 'ਤੇ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖਮ 4x| cm ਬੇਨ ਡੀਡ, ਗਲੇਬੇਲਾ ਤੋਂ 10 ਸੈ.ਮੀ. ਤਾਜ਼ਾ ਖੂਨ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਐਕਸ-ਰੇ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।
- (3) ਕੱਟਿਆ ਜ਼ਖਮ 3 x | ਤੀਸਰੇ ਪੈਰ (ਸੱਜੇ ਪੈਰ) ਦੀ ਡੋਰਸਮ ਦੇ ਉੱਪਰ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਇਹ ਹੱਡੀ ਡੂੰਘੀ ਸੀ ਅਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਖੂਨ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਐਕਸ-ਰੇ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।
- (4) ਟਿਬੀਆ ਦੀ ਸੱਜੀ ਸ਼ਿਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 3x1 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦਾ ਘਬਰਾਹਟ ਟਾਈਟਲ ਟਿਊਬਰੋਸਿਟੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1 ਡਾ. ਜੀ.ਕੇ. ਕਟਾਰੀਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 22 ਅਕਤੂਬਰ, 1987 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 1.00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਅੱਠ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਪਾਏ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਟ ਨੰਬਰ 2 ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੱਟ ਕੁੱਟ ਨਾਲ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਹਥਿਆਰ. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਵੀ ਉਕਤ ਡਾਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੇ ਵੀ ਉਕਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪੰਜ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਨੰਬਰ 3 ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਾ: ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-2 ਨੇ ਐਕਸ-ਰੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਹੱਡੀਆਂ ਫਰੈਕਚਰ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋ

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਇਹ ਸੱਟਾਂ 21 ਅਕਤੂਬਰ, 1987 ਨੂੰ ਰਾਤ 9.00 ਵਜੇ ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਲੱਗ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਇਸ ਸਬੂਤ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੇਟੈਂਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ, ਜੋ ਕਿ

ਸਧਾਰਨ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸੁਭਾਅ, ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਤਿੱਖੇ ਅਤੇ ਧੁੰਦਲੇ ਹਥਿਆਰ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਯਾਨੀ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-6, ਇਕੱਲੇ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-11 ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਕਿ ਹਨ। ਨੇ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-7 ਤੋਂ ਖੋਹੀ ਗੰਡਾਸੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ PW-11 ਨੇ ਹਰ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ "2 ਜਾਂ 3 ਸੱਟਾਂ" ਮਾਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸੱਟਾਂ ਕਿੱਥੋਂ ਆਈਆਂ ਸਨ, ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਭਾਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੋਟੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਪਿਆ ਕਿ ਸੋਟੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਗੰਡਾਸੀ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਗੰਡਾਸੀ ਸੀ। ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਭਜਾਉਣ ਲਈ ਲਗਭਗ 4 ਫੁੱਟ ਦੀ ਉਚਾਈ ਵਾਲਾ" ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸੰਭਵ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਅਜਿਹੇ ਹਲਕੇ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੱਟਾਂ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ 'ਅਚਰਜ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ 13 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੱਟਾਂ ਲਗਵਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਖੁਦ ਵੀ - ਬਿਨਾਂ ਰਗੜ ਦੇ ਵੀ ਸਲਾਮਤ ਰਿਹਾ। ਜੇ ਉਹ ਸੀਨ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ, ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ 13 ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਅਤੇ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਇਕੱਠੇ 4 ਸੱਟਾਂ ਹਨ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਜੋ ਘਾਤਕ ਸਾਬਤ ਹੋਈ। ਇਸ ਸੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਉਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਿਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸੱਟ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੱਗੀ ਹੁੰਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਇਕੱਲੇ ਦੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 13 ਸੱਟਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 3 ਸੱਟਾਂ ਹੀ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਘਾਤਕ ਝਟਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ।

(22) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪੀਡਬਲਯੂਜ਼ 6 ਅਤੇ 7 ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਟੁੱਟ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-3 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, “ਗਵਾਹ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਮਾਮੇ ਦੇ ਘਰ ਅਕਸਰ ਆਉਣਾ-ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਕ ਹੋਰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। “ਗਵਾਹ ਨੇ ਫਿਰ ਸੋਚਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਸਵਰਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਲਲਕਾਰਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਮਾਮੇ ਦੇ ਘਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਏਗਾ। ਕਈ ਵਾਰ ਗਵਾਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਤੱਥ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਸਨ।”

(23) ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-7 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਮੰਨੀਆਂ:-

ਵਾਰ-ਵਾਰ ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਕਿਸਮ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਗਵਾਹ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਗੰਡਾਸੀ ਸੀ ਜੋ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਪੇਟੈਂਟ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਬਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਮਾਮਲਾ

(24) ਇੱਥੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੰਭਾਵਿਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਚਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਸੀ, ਯਾਨੀ ਕਿ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ, PW-6 ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਸ ਵਿਚ ਭਰਾ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰੱਜਿਸ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ ਲੰਘਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ, ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲ ਲਾਂਟ, ਜਿਸ ਦਾ ਘਰ ਨੇੜੇ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਚਾਚਾ ਸੀ। ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਗੰਡਾਸੇ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋ ਕੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ, ਇਸਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਜੁਰਮ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਸਦੇ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਾਂ।

xxxxxxx

ਆਈ.ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ ਅਤੇ ਬੀ.ਐਸ.ਨੇਹਰਾ, ਜੇ.ਜੇ.

- (25) ਸਾਡੇ ਵਿਚਕਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤਭੇਦ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਉਚਿਤ ਹੁਕਮਾਂ ਲਈ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ **ਨਿਰਣਾ**

ਏ.ਐਲ. ਬਾਹਰੀ, ਜੇ.

(26) ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵੱਖਰੀ ਰਾਏ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ।

(27) ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਸਿਰਸਾ ਨੇ 6 ਫਰਵਰੀ, 1989 ਨੂੰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। 500 ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ - ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਕੱਟਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 326 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ 3-3 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। 500 ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ^{ਇੱਕ} ਸਾਲ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਕੱਟਣ ਲਈ. ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ- ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਰੀ ਹੋ ਗਿਆ।

(28) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 2 ਅਕਤੂਬਰ 1987 ਨੂੰ ਰਾਤ 9 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਘਰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਮੁਲਜ਼ਮ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਕੁੰਬਲਾ ਵਿਖੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਟੂਟੀ ਕੋਲ ਮਿਲਿਆ। ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਆਉਣ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਲਲਕਾਰਿਆ ਅਤੇ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਗੰਡਾਸੀ ਦੀ ਵਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ. ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਗੰਡਾਸੀ ਦੀ ਸੱਟ ਵੀ ਲੱਗੀ। ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਨੇੜੇ ਹੀ ਸਥਿਤ ਉਸ ਦੇ ਘਰੋਂ ਆ ਕੇ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਭਰਾ ਹਰਜੋਧ ਸਿੰਘ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਦੋ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸੱਟਾਂ ਵੀ ਮਾਰੀਆਂ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਦੋ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿਰਸਾ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੋਂ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਹਸਪਤਾਲ ਰੋਹਤਕ ਰੈਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਦੀ ਤਾਬ ਨਾ ਝੱਲਦੇ ਹੋਏ ਦਮ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਸਿਰਸਾ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ।

- (29) ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ

ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਗੰਡਾਸੇ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਾਰਦਾਤ 'ਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। PW6 ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ, PW7 ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਅੱਖਰ ਲੇਖਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸਦਾ ਉੱਪਰ S«tW ਹੈ। PW»ਨਾਜ਼,- ਸਿੰਘ ਨੇ ਖੁਲਾਸੇ ਬਿਆਨਾਂ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਦੋ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀ ਓਡੋਜ਼ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.1 ਡਾ. ਜੀ.ਕੇ. ਕਟਾਰੀਆ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ 22 ਅਕਤੂਬਰ 1987 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 12.30 ਵਜੇ ਮੇਵਾ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ2 ਡਾ: ਗੁਰਤੇਜ ਸਮਾਘ ਨੇ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਐਕਸ-ਐਕਸਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਤੀਸਰੇ ਪੈਰ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਫਾਲੈਕਸ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਹੱਡੀ ਅਤੇ ਫਰੈਕਟਲ ਈ ਦਾ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਪਾਇਆ। ਉਸਨੇ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਐਕਸਰੇ ਵੀ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਹੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਫਰੈਕਚਰ ਪਾਇਆ। ਪੀਡਬਲਯੂ10 ਡਾ. ਜੇ.ਐਸ. ਛਿੰਪਾ ਨੇ 22 ਅਕਤੂਬਰ 1987 ਨੂੰ ਲਗਭਗ 12.35 ਵਜੇ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਮਿਲੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ab.we. ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਹਸਪਤਾਲ ਰੋਲੂਕੇ ਰੈਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.12 ਡਾ.ਓ.ਪੀ.ਧਨਿਆ, ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ, ਮਿੱਟੀ-ਝੋਂਪੜੀ ਡਿਸਨੀਜ਼ਰੀ, ਮਾਡਲ ਟਾਊਨ, ਰੋਹਤਕ ਨੇ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਖੋਪੜੀ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੱਟ ਮਾਰਟਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਸਿਰ ਦੀ ਸੱਟ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਡਰਾਫਟਸਮੈਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(30) ਤੋਂ ਨਕਾਰਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ। ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰੋਂ ਕੂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਡੰਡੇ ਅਤੇ ਗੰਡਾਸੀ ਨਾਲ ਲੈਸ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਰੋਕ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਉਥੇ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪਲਟੀ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹਨਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟਾਂ-ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ D1 ਤੋਂ D.3 ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।

(31) ਬੀ.ਐਸ.ਨੇਹਰਾ, ਜੇ. ਨੇ 8 ਮਈ, 1991 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਈ.ਐਸ ਟਿਵਾਣਾ, ਜੇ., ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਭਾਵ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਰੀਜ਼ਸ਼ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ ਲੰਘਦਾ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ 3 ਵੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੇ

ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਗਰਮ ਦੋਸ਼ੀ ਸਨ ਅਤੇ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ।

(32) ਮੈਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸੁਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

(33)) ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਉਦੇਸ਼ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.ਓ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੇ ਮਾਮੇ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਸੁਹਿਰਦ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਮਾਮੇ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਜਾਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਲਲਕਾਰੇ ਮਾਰਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਨਾ ਵੜਨ ਅਤੇ ਸਰਪੰਚ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ। PW7 ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਲਕਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮਾਮੇ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਏਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਬਿਆਨ PW11 ਹਰਜੋਧ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। PW6 ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ-ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ PH (FIR) ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ (ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ) ਸ਼ਰਾਬੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮਾਮੇ ਦੇ ਘਰ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਨਾ ਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿਣ ਲਈ ਲਲਕਾਰੇ ਉਠਾਉਣ ਜਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਪੀ.ਐਚ. ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਪੰਚ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰੀਜ਼ਸ ਰੱਖੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਬੇਲੋੜਾ ਸਮਾਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਕਿਨੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਰਿਹਾ ਸੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਕੋਈ ਗਿਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਹੀ ਲੜਕੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਨਾਜ਼ਰ . ingh (PW8).. ਜੋ ਸਰਪੰਚ ਸੀ, ਦੀ ਇਸ ਰਿਜ਼ਲਟ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਰੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ-

ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਉਸ ਨੂੰ ਛੇੜਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ

ਨਾਜ਼ਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਨਾਜ਼ਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਬੰਧੀ

ਦੋਸ਼ੀ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(34) ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸਬੂਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਰਾਦੇ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ, ਪ੍ਰਤੀ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਗੈਰ-ਸਬੂਤ ਹੋਣਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਹਮਲਾਵਰ ਸਨ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।

(35) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਮਲਾਵਰ ਕੌਣ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, - ਘਟਨਾ ਕਿਵੇਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ। ਘਟਨਾ ਦੇ ਤੱਥ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ. ਹਰ ਧਿਰ ਨੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਦੂਜੇ ਸਿਰ ਮੜ੍ਹਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਗੰਡਾਸੇ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਸਾਧਾਰਨ ਹਥਿਆਰ ਹਨ, ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ, ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਗੰਡਾਸੀ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਗੀ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਕੱਲੇ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰੋਂ ਤੇਲ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਘਰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਤਾ ਕਿ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਭ ਲਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਟਕਰਾਅ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

(36) ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਦੋਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀ; ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਾਂਝੀ ਨੀਅਤ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਪੂਰਵ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਸੀ। ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਘਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਰਾਫਟ ਮੈਨ ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਪੀਈ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਤੋਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨੇੜੇ ਹੈ, ਇਹ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਹ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਓਵਰਨ ਦੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਮੁਲਜ਼ਮ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮੇਵਾ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਹੰਗਾਮਾ ਸੁਣ ਕੇ ਖੁਦ ਮੇਵਾ ਬੀ.ਐਮ.ਜੀ.

ਆਪਣੇ ਘਰੋਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋ ਕੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਿਆ ਅਤੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਦੇਖ ਕੇ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ, ਤਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਹਮਲਾਵਰਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਜੋ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਜੱਜ ਸੀ, ਇਸਲਈ, ਭਾਰਤੀ ਰੇਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਲਈ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 326 ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 34, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਹਰੇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਅਪਰਾਧ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਪਰੋਕਤ 'ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਪੂਰਵ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਰਾਦਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜਦੋਂ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦੋਸ਼ੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਆਇਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਪਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ | ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.1 ਡਾ. ਜੀ.ਕੇ. ਕਟਾਰੀਆ ਨੇ 22 ਅਕਤੂਬਰ 1987 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 1.00 ਵਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ 8 ਸੱਟਾਂ ਪਾਈਆਂ: -

1. ਇੱਕ ਲਾਲ ਧੱਬਾ 4 ਸੈ.ਮੀ. x 1½ cm. t} ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੱਜੇ ਫਰੰਟਲ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਾਲਾਂ ਵਾਲੇ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ। ਖੂਨ ਵਹਿਣਾ ਅਤੇ ਕੋਮਲਤਾ ਮੌਜੂਦ ਸੀ।
2. ਇੱਕ ਕਰਵ ਚੀਰਾ ਜਖਮ 2 ਸੈ.ਮੀ. x ½ cm. x ਹੱਡੀ-ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ, ਦੂਜੀ ਮੈਟਾਕਾਰਪਲ ਹੱਡੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ।
ਖੂਨ ਵਹਿਣ ਅਤੇ ਕੋਮਲਤਾ ਮੌਜੂਦ ਸੀ. ਐਕਸ-ਰੇ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।
3. ਘਬਰਾਹਟ 1 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 1 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ। ਸੱਜੀ ਉਪਰਲੀ ਬਾਂਹ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ, ਕੂਹਣੀ ਦੇ ਜੋੜ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉੱਪਰ। ਕੋਮਲਤਾ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਐਕਸ-ਰੇ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।
4. ਇੱਕ ਘਬਰਾਹਟ ½ ਸੈ.ਮੀ. x ½ cm. ਖੱਬੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਬੈਗ ਦੇ ਪਾਮਰ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ। ਕੋਮਲਤਾ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

5. ਇੱਕ ਘਬਰਾਹਟ ੬ ਸੈ.ਮੀ. x ੬ cm. ਖੱਬੀ ਮੁੰਦਰੀ ਉਗਲੀ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਫਾਲੋਜੀਅਲ ਜੋੜ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ। ਕੋਮਲਤਾ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।
6. ਇੱਕ ਘਬਰਾਹਟ 3 ਸੈ.ਮੀ. x 1 ਸੈ.ਮੀ. ਸੱਜੇ ਗੋਡੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ. ਕੋਮਲਤਾ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।
7. ਇੱਕ ਘਬਰਾਹਟ 8 ਸੈ.ਮੀ. x ੬ cm. ਲੈਕ ਸਕੈਪੁਲਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ. ਕੋਮਲਤਾ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਐਕਸ-ਰੇ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।
8. 15 ਸੈ.ਮੀ. x 5 ਸੈ.ਮੀ. ਸੱਟ ਨੰਬਰ 7 ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਹੇਠਾਂ ਪਿੱਠ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ। ਕੋਮਲਤਾ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। X-ray ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸੱਟ ਨੰਬਰ 2 ਇੱਕ ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਲੱਗੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੱਟਾਂ ਧੁੰਦਲੇ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ PB ਮੈਡੀਕੋ-ਲੀਗਲ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਹੈ। ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ 24 ਘੰਟੇ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ।

(39) ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਡਾ: ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਐਕਸ-ਰੇਅ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਡੀ ਦਾ ਫਰੈਕਚਰ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਸਾਧਾਰਨ ਸਨ।

(40) ਪੀਡਬਲਯੂ 10 ਡਾ. ਜੇ.ਐਸ. ਛਿੰਪਾ ਨੇ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਚੀਰਾ ਜਖਮ ਪਾਇਆ ਸੈ.ਮੀ. ਖੋਪੜੀ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਹੱਡੀ ਮੱਧ-ਰੇਖਾ ਦੇ ਐਨਟਰੋ-ਪੋਸਟਰੀਓਰਲੀ ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ। ਤਾਜ਼ਾ ਖੂਨ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸੱਟ ਸਰਜੀਕਲ ਟਾਂਕੇ ਵਾਲੇ ਜਖਮ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲੀ। ਮੌਤ ਸਿਰ ਦੀ ਸੱਟ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਜੋ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸੀ। ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਦੀ ਕਾਪੀ, ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ PW 12/B ਹੈ। ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਸਾਧਾਰਨ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰ 'ਤੇ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੋਈ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.6 ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਜੋਧ ਸਿੰਘ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 11) ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੰਡਾਸੀ ਨਾਲ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ। ਪੀਡਬਲਯੂ 11 ਹਰਜੋਧ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਗੰਡਾਸੀ ਲੈ ਲਈ ਅਤੇ ਦੋ-ਦੋ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ 2-3 ਸੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ। ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਗੰਡਾਸੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦੇ ਰੌਲਾ

ਪਾਉਣ 'ਤੇ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਮੁਲਜ਼ਮ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੀਡਬਲਯੂ 10 ਡਾ. ਜੇ.ਐਸ. ਛਿੰਪਾ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸੱਟਾਂ 22 ਅਕਤੂਬਰ, 1987 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 1.50 ਵਜੇ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ: -

- (1) ਖੋਪੜੀ 'ਤੇ 4 ਸੈ.ਮੀ. X \ ਸੈ.ਮੀ. ਹੱਡੀ ਡੂੰਘੀ, 10 ਸੈ.ਮੀ. ਗਲੇਬੇਲਾ ਦੇ ਉੱਪਰ। ਤਾਜ਼ਾ ਖੂਨ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਐਕਸ-ਰੇ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।
- (2) ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖਮ 3 ਸੈ.ਮੀ. ਐਕਸ | cm ਤੀਜੇ ਅੰਗੂਠੇ (ਸੱਜੇ ਪੈਰ) ਦੀ ਡੋਰਸਮ ਦੇ ਉੱਪਰ, ਇਹ ਹੱਡੀ ਡੂੰਘੀ ਸੀ ਅਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਖੂਨ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਐਕਸ-ਰੇ w; ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।
- (3) ਘਬਰਾਹਟ 3 ਸੈ.ਮੀ.ਟਿਬੀਆ ਦੀ ਸੱਜੀ ਸ਼ਿਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਟਾਈਟਲ ਟਿਊਬਰੋਸਿਟੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸੱਟਾਂ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੱਟ ਨੰਬਰ 3 ਸਧਾਰਨ ਸੀ। ਸੱਟਾਂ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਤਿੱਖੇ ਧਾਰ ਕਾਰਨ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਇੱਕ ਕਠੋਰ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਸੱਟ ਨੰਬਰ 3. ਮਿਆਦ 6 ਘੰਟੇ ਸੀ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ PN ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਹੈ। ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਐਕਸ-ਰੇਅ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਦੀ ਹੱਡੀ ਦਾ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਅਤੇ ਤੀਸਰੇ ਪੈਰ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਫਰੈਕਚਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੱਟਾਂ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਗੰਭੀਰ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀਡੀ ਐਕਸ-ਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੱਟ ਨੰਬਰ 1 ਗੰਭੀਰ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਸੱਟਾਂ ਵੱਜਣ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੋਰ ਦੋ ਸੱਟਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਹਰਜੋਧ ਸਿੰਘ PW 11 ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ। ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੋ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਹਰਜੋਧ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕਰਾਸ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਸਦਾ ਘਰ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸੁਭਾਵਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਸ਼ੱਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਲਈ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੜਾਈ ਦੇ ਮੂਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(41) ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਫੌਰੀ ਕਾਰਨ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ, ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਵੈ-ਗੱਖਿਆ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ

ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਖੁਦ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਝਗੜਾ ਅਚਾਨਕ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦੋਸ਼ੀ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਡਰਾਫਟਸਮੈਨ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਨ ਵੇਲੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਿਰ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਕੋਮ ਮੁਦਈਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਝਗੜਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਹੈ ਜੋ ਆਖਿਰਕਾਰ ਘਾਤਕ ਸਾਬਤ ਹੋਈ। ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਅਚਾਨਕ ਲੜਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ। ਅਚਨਚੇਤ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਜਨੂੰਨ ਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਤੋਂ ਅਪਵਾਦ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਕਤਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਤਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਪਰਾਧ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ II ਅਧੀਨ ਆਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤਹਿਤ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜੁੰਮਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ: -

"..... ਜਿੱਥੇ ਆਪਸੀ ਟਕਰਾਅ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਹਮਲਾਵਰ ਕੌਣ ਸੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਬੂਤ, ਕੀ ਦੋਵਾਂ ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਨਿਜੀ ਰੱਖਿਆ ਮੰਨਣਾ ਸਹੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਸਿਓਂ ਨਿਜੀ ਬਚਾਅ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅਚਾਨਕ ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 300, ਆਈਪੀਸੀ, ਅਪਵਾਦ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

“ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਦੋ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਅਚਾਨਕ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਪੂਰੀ ਘਟਨਾ ਕਿਸੇ ਖਾਸ

ਮਕਸਦ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪਵਾਦ 4 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 300, ਆਈਪੀਸੀ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਹੱਤਿਆ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

(42) ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ II ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 302, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਅਧੀਨ।

(43) ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਧਾਰਾ 31 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 326 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ।

(1) ਏਆਈਆਰ 1957 ਐਸਸੀ 469.

(2) 1982 SCC (CrL.) 386. ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦਾ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਕੇਵਲ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਉਸਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸੱਟਾਂ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਗੰਭੀਰ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਜਦੋਂਕਿ ਸੱਟ ਨੰਬਰ 3 ਸਧਾਰਨ ਸੀ। ਸੱਟਾਂ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਗੰਡਾਸੀ ਦੀ ਫੂਕ ਮਾਰੀ ਅਤੇ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪੈਰ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ 'ਤੇ ਗੰਡਾਸੀ ਦੀ ਸੱਟ ਮਾਰੀ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸੱਟਾਂ ਗੰਭੀਰ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 326 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣਗੇ।

(44) ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਆਦਿ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਨਵੰਬਰ 1987 ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਉਹ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਲਗਭਗ 4| ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਹਨ ਸਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੰਘ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲੰਘ ਚੁੱਕੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਖਤ ਕੈਦ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। 5,000 ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਗਲੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦੋਸ਼ੀ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 326 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ 3 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਗਿਣਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਇਹ ਮਿਆਦ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ II ਅਧੀਨ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲੇਗੀ।

(45) ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੈਰ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 326 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲੰਮੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਕਤੂਬਰ 1987 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੱਟ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। 5,000 ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਕੱਟਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ, ਜੇਕਰ ਵਸੂਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਐਵਕੋਨਵਿਕ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਪਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਐਸ.ਸੀ.ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ

ਜੀ. ਆਰ. ਮਜੀਠੀਆ, ਜੇ.
ਸਰਸਵਤੀ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਡਾ. ਸੁਰੇਸ਼ ਝਾਵਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1979 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 303।

30 ਮਾਰਚ, 1992

ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1963 ਦਾ XXXVI) - ਐੱਸ. 21— ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ— ਅਜਿਹੀ ਧਿਰ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਜਾਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। - ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਐੱਸ. 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਦਈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ

(ਪਰਾ ੭)

(1) ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ, 1882—ਐੱਸ. 106— ਨੋਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ—ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਰਾਇਆ — ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਵੀਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਛੱਡਣ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਸਜ਼ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ, ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਸਮਾਪਤੀ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਨ ਇਹ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੇ ਨਵੀਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

(ਪਰਾ ੭)

ਸ਼੍ਰੀ ਗਿਆਨ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ। ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਮਿਤੀ 17 ਅਗਸਤ, 1978 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ.ਐਸ. ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ, ਸਬ-ਜੱਜ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਲੁਧਿਆਣਾ, ਮਿਤੀ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1977 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।